

1.–2. října 2026

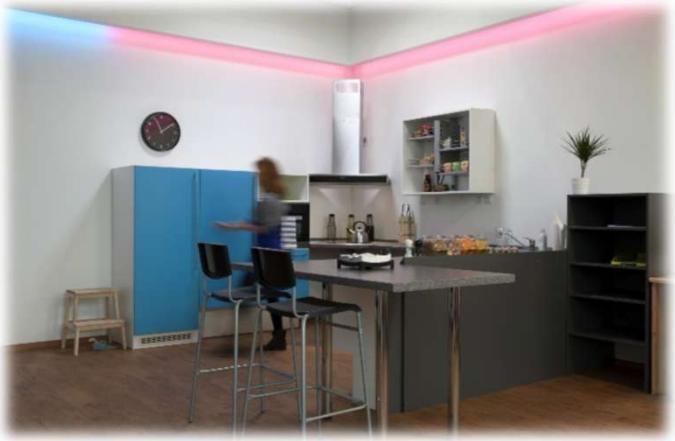
Karty asistivních technologií

Ing. Vít Janovský, Ph.D.
Vedoucí vědeckých projektů

APSS CR
KONFERENCE KNIHY ČASOPISY
HARTMANN HARTMAN - RICO PARTNER APSS CR
Výroční kongres APSS ČR
Ministerstvo práce a sociálních věcí
Ministerstvo financí
Ministerstvo zdravotnictví

Living Lab

UCEEB Living Lab je jedinečné prostředí pro testování asistenčních technologií, IoT a senzorů v reálných podmínkách, které propojuje výzkum s průmyslem a komunitami.

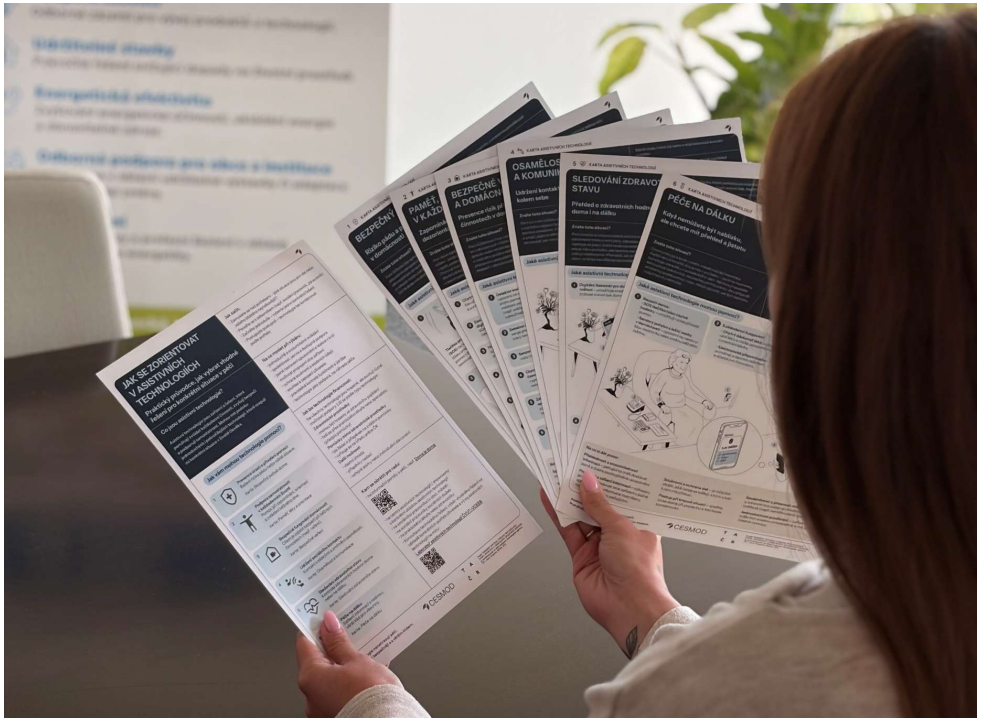

Cíl příspěvku

- Cílem je představit způsob, jak převést odborné a technické informace o asistivních technologiích do podoby využitelné pro neformálně pečující a další aktéry péče.
- **Jak mluvit o technologiích tak, aby byly srozumitelné a použitelné v každodenní péči?**

Proč se asistivními technologiemi zabývat

Asistivní technologie mohou podporovat soběstačnost, kvalitu života, sociální začlenění a zároveň usnadňovat každodenní péči.

Technologie není cílem sama o sobě; smysl má tehdy, když odpovídá konkrétní potřebě a lze ji bezpečně začlenit do každodenní péče.

Jak karty vznikaly

- analýza odborné literatury a existujících informačních materiálů (téma asistivních technologií, potřeby neformálně pečujících),
- probíhající kvalitativní výzkum s neformálně pečujícími,
- rozhovory s odborníky a aktéry z praxe,
- poznatky z konzultací, workshopů a konferencí,
- průběžná zpětná vazba k obsahu, srozumitelnosti a využitelnosti na odborných platformách (např. MPSV).

Problém: informační, orientační a poradenské bariéry

Potřeba posilovat informovanost o asistivních technologiích odpovídá také mezinárodním doporučením, která zdůrazňují význam dostupných informací, podpory uživatelů a systémového rozvoje asistivních technologií (WHO a UNICEF, 2022).

Pro koho jsou karty určeny

- primárně pro neformálně pečující osoby;
- pomáhají při péči o seniory, osoby se sníženou soběstačností, osoby s kognitivními obtížemi nebo chronickým onemocněním;
- sekundárně mohou sloužit pracovníkům sociálních a zdravotních služeb, obcím, sociálním službám.

Základní princip: Nezačínáme produktem, ale životní situací

- **Neptáme se: Jaký přístroj koupit?**
- **Ptáme se: Jakou situaci v péči potřebujeme zvládnout?**
- Teprve poté hledáme typ řešení.
- **Struktura každé karty:**
  - Název karty
  - Cílová skupina
  - Typická situace (krátká kazuistika)
  - Co je potřeba řešit
  - Možnosti řešení (asistivní technologie)
  - Na co si dát pozor při výběru

Jaké oblasti karty pokrývají

- **Bezpečný pohyb doma**
  - pády, noční vstávání, pohyb po bytě, detekce rizika.
- **Paměť, léky a orientace**
  - připomínání léků, denní režim, orientace v čase a prostoru.
- **Bezpečné vaření a domácnost**
  - zapomenutý sporák, voda, kouř, požár, rizikové situace v domácnosti.
- **Osamělost a komunikace**
  - kontakt s rodinou, jednoduchá komunikace, hlasoví asistenti, sociální kontakt.
- **Sledování zdravotního stavu**
  - tlak, tep, glykemie, varovné změny, sdílení informací.
- **Péče na dálku**
  - dohled, upozornění, koordinace péče, podpora pečujících na dálku.

BEZPEČNÝ POHYB DOMA

Riziko pádu a přivolání pomoci v domácnosti

Starší osoby, osamělí, s omezenou pohyblivostí

Osoby po úrazu s nejistou chůzí

Neformální pečující s obavou o bezpečnost blízkých

Znáte tuto situaci?

Paní Alžběta žije sama v bytě. V noci vstává na toaletu, ale potmě zakopne o koberec a upadne. Nezraní se vážně, ale nedokáže se sama zvednout. Mobil má v jiné místnosti a několik hodin čeká, než se jí podaří přivolat pomoc. Od té doby má strach se v noci pohybovat po bytě.

Co je potřeba řešit?

- Přivolat pomoc v případě pádu
- Sledovat rizikové situace (např. bezpečný pohyb v noci)
- Snížit rizika pádu v domácnosti
- Zachování pocitu jistoty a soběstačnosti
- Snížení stresu pečující osoby

Jaké asistivní technologie mohou pomoci?

1

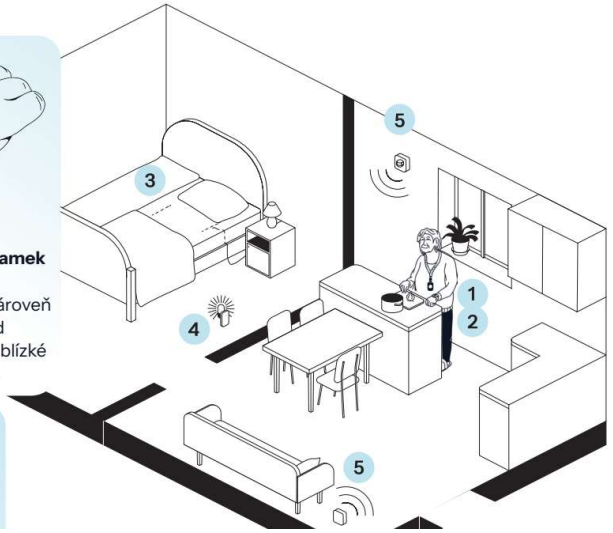

Tlačítko pro přivolání pomoci (SOS) na ruce nebo na krku a po stisku umožňuje rychle přivolat pomoc v případě pádu nebo nevolnosti.

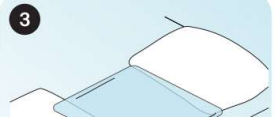
2

Chytré hodinky nebo náramek s detekcí pádu umožňují stiskem přivolat pomoc, zároveň automaticky rozpozná pád a může samo kontaktovat blízké nebo službu tísňové péče.

3

4

pomoc.

- **Senzory pohybu a ležící osoby v domácnosti –** upozorní na neobvyklou neaktivitu nebo změnu běžného režimu.

užití léku a může upozornit rodinu při vynechání dávky.

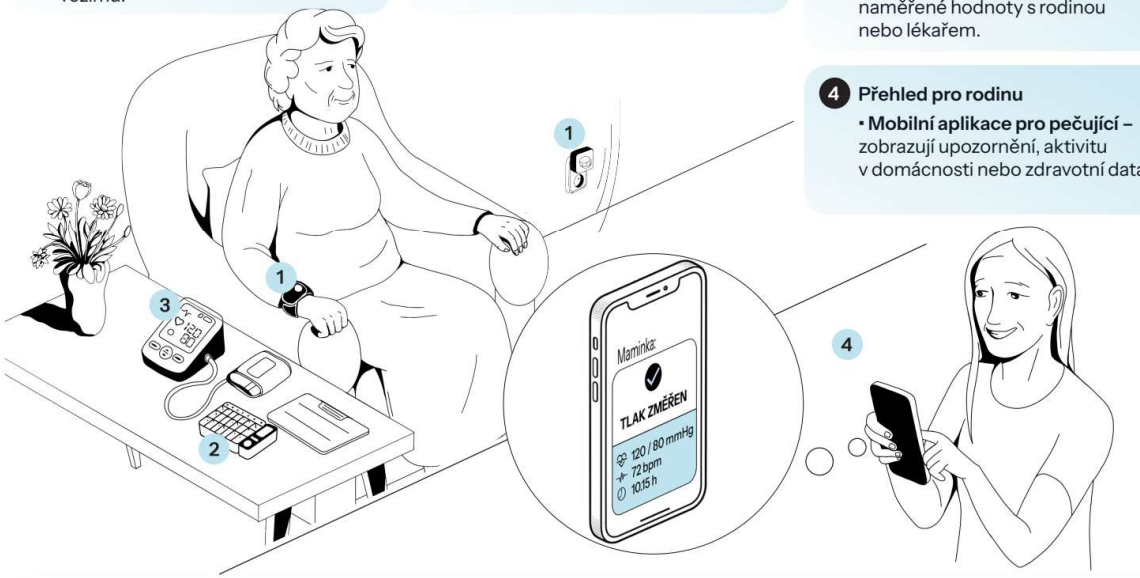
- **Elektronické připomínače –** pomáhají s denním režimem a důležitými činnostmi.

například tlakoměr nebo chytrá váha umožňují sledovat zdravotní hodnoty.

- **Aplikace pro ukládání zdravotních dat –** umožňují sdílet naměřené hodnoty s rodinou nebo lékařem.

4 Přehled pro rodinu

- **Mobilní aplikace pro pečující –** zobrazují upozornění, aktivitu v domácnosti nebo zdravotní data.

Na co si dát pozor:

Přehlednost a srozumitelnost informací – pečující by měli dostávat jasná a dobře pochopitelná upozornění.

Propojení a sdílení informací – výhodou je možnost sledovat více zařízení v jedné aplikaci a sdílet informace mezi členy rodiny nebo dalšími pečujícími.

Soukromí a ochrana dat – je důležité vědět, jaké údaje se sdílejí, s kým a kdo k nim má přístup.

Postup při krizové situaci – zjistěte, co se stane při poplachu a kdo bude kontaktován.

Spolehlivost a přesnost měření – u zdravotních údajů je vhodné používat ověřená (např. certifikovaná) zařízení.

Jednoduchost používání – zařízení by mělo být snadno ovladatelné a mít dobře čitelné výstupy.

Asistivní technologie nenahrazují péči.
Pomáhají ji zvládat bezpečněji a s větším klidem.

CESMOD

T A
Č R

Projekt TQ12000017 CENTRUM VÝZKUMU PRO ODOLNOU, SMART, INOVATIVNÍ A UDRŽITELNOU SPOLEČNOST (CESMOD) je spolufinancován se státní podporou Technologické agentury ČR v rámci Programu SIGMA, DC5.

Vstupní karta

- Co jsou AT a jak mohou pomoci (odkaz na konkrétní karty)
- Jak začít
- Na co myslet při výběru
  - jednoduché a srozumitelné ovládání
  - spolehlivost, servis a dostupná podpora
  - jasné nastavení upozornění a reakce v krizi
  - možnost propojení více zařízení
  - ochrana soukromí a osobních údajů
  - souhlas a zapojení uživatele
  - pravidelná kontrola funkčnosti a údržba
  - technologie jako podpora, ne náhrada péče
- Jak obecně lze AT financovat
- Kam se obrátit o radu

JAK SE ZORIENTOVAT V ASISTIVNÍCH TECHNOLOGIÍCH

Praktický průvodce, jak vybrat vhodné řešení pro konkrétní situace v péči

Co jsou asistivní technologie?

Asistivní technologie jsou zařízení a řešení, která pomáhají zvládat každodenní činnosti, zvyšují bezpečí a podporují samostatnost. Mohou mít podobu jednoduchých i pokročilejších technologií, které reagují na konkrétní situace v životě člověka.

Jak vám mohou technologie pomoci?

1 **Prevence úrazů a přivolání pomoci**
Řešení rizika pádu nebo náhlé situace.
karta: Bezpečný pohyb doma

2 **Podpora samostatnosti v každodenním životě**
Pomoc při zapomínání, orientaci a zvládání běžného dne.
karta: Paměť, léky a orientace

3 **Bezpečné fungování domácnosti**
Cílem je zajistit bezpečí při běžných činnostech (např. vaření).
karta: Bezpečné vaření

4 **Udržení sociálního kontaktu**
Kontakt s blízkými a zmírnění osamělosti.
karta: Osamělost a komunikace

5 **Sledování zdravotního stavu**
Kontrola zdravotních hodnot doma nebo na dálku.
karta: Sledování zdravotního stavu

6 **Péče na dálku**
Sdílení informací s rodinou, větší klid pro všechny.
karta: Péče na dálku

Jak začít:
- Zamyslete se nad potřebami – jaké situace jsou pro vás nebo vašeho blízkého nejrizikovější?
- Poraďte se s odborníkem (např. sociální pracovník, zdravotník)
- Začněte jednoduše – vyberte jedno konkrétní řešení
- Postupujte postupně – technologie lze kombinovat podle potřeby

Na co myslet při výběru:
- jednoduché a srozumitelné ovládání
- spolehlivost, servis a dostupná podpora
- jasné nastavení upozornění a reakce v krizi
- možnost propojení více zařízení
- ochrana soukromí a osobních údajů
- souhlas a zapojení uživatele
- pravidelná kontrola funkčnosti a údržba
- technologie jako podpora, ne náhrada péče

Jak lze technologie financovat:
Ne všechny technologie jsou hrazené, ale existují různé možnosti podpory. Liší se podle typu technologie:

Zdravotnické prostředky
- mohou být hrazeny ze zdravotního pojištění
- řeší se přes praktického lékaře nebo specialistu (předpis pomůcky)

Pomůcky mimo zdravotnické prostředky
- lze žádat o příspěvek na zvláštní pomůcku
- vyřizuje se na Úřadu práce ČR

Další možnosti
- vlastní úhrada
- příspěvky nadací
- veřejné sbírky nebo individuální dárcovství

Kam se obrátit pro radu:
- na informační portály o péči, např. Doma je doma
- na centra asistivních technologií / showroomy s konkrétní ukázkou asistivních technologií
- na sociálního pracovníka (v obci, městě)
- na sociální pracovníky sociálních služeb
- na praktického lékaře nebo zdravotníky
- Konzultace technického řešení, výběr vhodného řešení na základě konkrétních potřeb uživatele a vývoj asistivních technologií na míru: Laboratoř asistivních technologií ČVUT-UCEEB

Asistivní technologie nenahrazují péči.
Pomáhají ji zvládat bezpečněji a s větším klidem.

CESMOD

T A
Č R

Projekt TQ02000017 CENTRUM VÝZKUMU PRO ODOLNOU, SMART, INOVATIVNÍ A UDRŽITELNOU SPOLEČNOST (CESMOD) je spolufinancován se státní podporou Technologické agentury ČR v rámci Programu SIGMA, DC5.

Přínos karet pro praxi

- Zpřehledňují oblast asistivních technologií.
- Pomáhají pojmenovat potřebu, ne jen vybrat výrobek.
- Podporují komunikaci mezi pečujícími, odborníky a službami.
- Mohou sloužit jako vzdělávací a poradenský materiál.

Závěr: co je potřeba dál

- Karty představují základní informační a osvětový materiál k asistivním technologiím.
- Mohou podpořit první orientaci a informované rozhodování pečujících, pracovníků v praxi i dalších aktérů péče.
- Nenahrazují však individuální posouzení potřeb, odborné poradenství ani praktickou podporu při zavádění technologie do každodenní péče.
- V praxi i mezi odborníky stále chybí dostatečné znalosti o možnostech, limitech a vhodném využívání asistivních technologií.
- Proto je potřeba rozvíjet nejen informační materiály, ale také jejich provázání s poradenskou praxí, vzděláváním pracovníků a systémovou podporou v oblasti asistivních technologií.

Děkujeme za pozornost!

Karty AT představují praktický nástroj osvěty a orientace, který pomáhá překlenout mezeru mezi existujícími technologiemi a jejich smysluplným využitím v každodenní péči.

Vít Janovský a Michaela Veselá Hiekischová
vit.janovsky@cvut.cz
michaela.hiekischova@ujep.cz

www.uceeb.cz/cz/asistivni-technologie/
www.fse.ujep.cz/cs/ksp-hiekischova-michaela/

cesmod.cz/karty-at/